

İman Kavramı Üzerine – 1

Prof. Dr.-Ing. Şenel ERGİN

İman sözcüğü soyut bir değeri tanımlar. Yani.. iman olgusunun kendisini tanımlayan özsel / karakteristik niteliği varlığının somut değil.. soyut oluşudur.

Ve kendinde kendi oluşumu için somut herhangi bir bileşene gereksinim duymaz.

İman budur.. başka herhangi bir şey değil.

İman, insan denen canlı varlığın kendi kalbi üzerinden (kolay anlatımla) yaratılmış âlemlerde yaratılmış olanlardan biri - sıradan bir yaratılmış olduğunun farkına varması, Kosmos'a olan aidiyetine ve Allah'ın kulu olduğu bilincine erişmesi durumudur. İnsan beyninin bir fonksiyonu olan aklın, sadece şahadet âlemi olan dünyanın değil, Kâinatın / Evrenin tümünü görmeye – duymaya ve bu ölçüğü bilinemez matematiksel değerlerdeki varedilmenin / varoluşun, dile getirildiğinde önemsizleşen cüz'î bir parçası olmanın anlamını kavramaya başlamasıdır.

İman insanın kendi varlığını, küllî varlığın içine sorun yaratmadan katması, küllî varlığa dahil olarak erimesi durumudur.

İşte bu nedenle akıl söz konusu olduğunda, imanın amelî boyutu olan başta namaz olmak üzere somut – fiilî ibadet türleri iman kavramıyla İlâhiyat hiyerarşisinde eşdeğer konumda dile getirilemez.. getirildiğinde yapılan iş doğru olamaz. Bununla bağıntılı olarak, “namaz dinin direğidir”, “namaz imanın şartlarındandır” türünden bağlayıcı – yönlendirici cümleler kurmak doğru olmaz.

Çünkü, “**namaz dinin direğidir**” dendiğinde, namaz dinin çekirdek kavramı olur. Merkezdedir. Din kavramını tanımlayan en önemli karakteristik olur. Oysa bütün bu söylenenler iman sözü için doğrudur. İman dinin direğidir - daha güzel ifadesiyle, “dinin özü imandır”; çünkü iman sahibi olmayan kişi için din sözcüğünün olgu ve kavram olarak geçerliği bulunmaz, anlam ifade etmez. Oysa kişi namaz kılmasa da, “İslâm'a bağlıyım” diyebilir ve bu ifade de doğru bir ifadedir.

“**Namaz imanın şartlarındandır**” dendiğinde de, iman olgusu somut fiili bir durum koşuluna bağlanmaktadır ki, bunun da doğru olduğu söylenemez. Namaz kılınmasa da iman olgusu gerçekleşebilir. Tersine olduğunda.. yani yıllarca namaz kılındığı halde, belli vakitlerde tanımlı mekânlarda tanımlı hareketlerle namaz ibadeti / borcu Allah'a “eda edildiği” halde, kişi kusursuz bir iman durumundan habersiz yaşıyor olabilir. Gözlerinizin ve kulaklarınızın eğitilmiş olması durumunda, her gün sayısız örnek görüyor olabilirsiniz. Pek çok Müslüman

günlük beş vakit namaz yükümlülüklerini eda ederler, ancak iman sahibi Müslüman sayısı ibadet eden Müslüman sayısından çok daha azdır ve bu ifade abartma da değildir.

İman doğrudan ve hiçbir koşula bağlı tutulmaksızın, Allah'a – Yaradan'a – Aşkın Güç'e – Büyük Özne'ye bağlanmış olma / teslimiyet durumudur. Bu anlamıyla da soyut bir kavramdır. İman terimi içinde somut bir bileşen içermez.

Ancak.. bu kerte teslimiyet olgusu kendiliğinden belli davranış biçimlerini de beraberinde getirir. Örneğin Allah “bana vakit namazlarını kılarak yaklaşabilirsin” diyorsa.. o namaz kılınır. Ve asla sorgulanmaz.

Bu kadar.